

FORN VÄNNEN

JOURNAL OF
SWEDISH ANTIQUARIAN
RESEARCH

Om Mästermyrfundet!

Lønborg, Bjarne

Fornvännen 1996(91), s. 107

http://kulturarvsdata.se/raa/fornvannen/html/1996_107

Ingår i: samla.raa.se

Debatt

Om Mästermyrfundet!

Da Mästermyrfundet i 1983 blev endeligt publiceret viste det sig, at værktøjstyper, øvrige genstande og deres udsmykning ikke tillod en nærmere datering af fundet (Arwidsson & Berg 1983, s. 37 ff.) end til sen vikingetid eller tidlig middelalder. Imidlertid indeholder fundet typer, der er ukendte i vikingetidskontekst: en ildrist (Pl. 16, 31), tre klokker i jernplade (Pl. 17, 26–28), en hammer, hvis skafthul er anbragt meget langt tilbage (Pl. 20, 68), et næbformet spærhorn (Pl. 21, 75), et polerestål (Pl. 23, 53), en meget bred tværoakse (Pl. 26, 63), to save til savning i træ (Pl. 26–27, 41–42), en jerngenstand, der er angivet som loddelampe (Pl. 27, 56).

Funktionen som loddelampe er næppe sandsynlig, da flusmidler til lodning af højtsmeltelige metaller ikke var kendte i vikingetiden, det er snarere en form i jern til fremstilling af barrer (Theobald 1984, s. 70 og 78). En tilsvarende er fundet i Lund, hvor den dateres til 1150–1200 (Bergman & Billberg 1976, Fig. 144).

Flere af Mästermyrfundets værktøjer, der kan tilskrives metalbearbejdning, er beskrevet hos Theophilus, en munk og håndværker, der arbejdede i Paderborn og Helmarshausen i NV-Tyskland, og som i 1. halvdel af 1100-tallet skrev tre bøger om, hvad en (kunst)håndværker beherskede indenfor den katolske kirke. Den tredje bog omhandler metalhåndværk (Theobald 1984, Liber Tertius).

Endelig ses detaljer ved skrinlåsens udformning, der ligeledes er ukendte i vikingekontekst. Det er de korsformede udskæringer i låserigelen (Arwidsson & Berg 1983, Fig. 2), hvor de tilsvarende vikingetidige er runde.

Forfatterne til bogen om Mästermyrfundet har ikke taget konsekvensen af disse forhold. Fundet må opfattes som indeholdende værktøj med basis i eftervikingetidige, fastlandseuropæiske håndværkstraditioner, der er baseret på senromerske ditto, men med bibeholdelse af mange vikingetidige typer. Det må derfor være yngre end vikingetiden, vel sagtens fra 1100-tallet.

Summary

In the final publication of the Mästermyr find it was demonstrated that the find could not be dated more precisely than the late Viking or the early Medieval Period. In the find are seen tool types unknown in the Viking Period, one of which is dated to 1150–1200 A.D. and as a consequence the Mästermyr find must be dated similarly.

The Mästermyr find must be seen as a mixed find, which contains tools based in the late Roman workmanship tradition as well as many tools founded in the tradition of the Viking Period.

Referenser

- Arwidsson, G. & Berg, G. 1983. *The Mästermyr Find. A Viking Age Tool Chest from Gotland*. Stockholm.
- Bergman, K. & Billberg, I. 1976. *Metallhantverk. Uppgrävt förflutet för PK-banken i Lund* (ed. A. W. Mårtensson). Malmö.
- Theobald, W. 1984. *Technik des Kunsthandwerks im zwölften Jahrhundert. Des Theophilus Presbyter: Diversarum artium Schemata*. 2. udgave. Düsseldorf

Bjarne Lønborg

Bevaringsafdelingen v. Odense Bys Museer,
Overgade 48–50, DK-5000 Odense C, Danmark